

Facelift Wanted! Přijď mezi nás a pomoz nám se posunout

26.4.2024 - | Ministerstvo obrany ČR

Je šest večer a v posluchárně pražské VŠE sedí desítky, možná stovka studentů. Prohlíží si letáky s velkým nápisem „Facelift Wanted“, které dostali, vytištěné listy A3 k projektu F-35 a občas očima zabloudí na svítící prezentaci nad tabulí, jejíž titul zní: „Jak se nakupuje pro obranu ČR“. Někteří zkoušejí, zda funguje QR kód na letáku, který je odkáže na stránku statnisluzba.mo.gov.cz Ministerstva obrany, kde se dají najít nejenom informace o státní službě, ale i formulář s kontakty pro žadatele o stáže na ministerstvu.

„Dobrý podvečer,“ zahajuje přednášku přesně v 18.00 profesor Jan Pavel, který se máváním rukama snaží upoutat pozornost a ztišit posluchárnu. „Vítám vás na poslední přednášce z veřejných financí v tomto semestru. Jsem rád, že se podařilo zajistit, aby vám přišli říct něco kolegové z Ministerstva obrany. A to ze dvou důvodů: Za prvé vám někdo představí, jak se to, co vás zde učím teoreticky, dělá v praxi a za druhé, je to resort, který dostal vyšší prostředky, aby zajistil naši obranu, takže bude dobré slyšet, jak se s nárůstem vyrovnávají.“

Profesor Pavel pak představuje vrchní ředitelku sekce ekonomické MO Blanku Cupákovou a její kolegy, kteří se během přednášky vystřídají – ředitele odboru správce kapitoly Richarda Vítka, ředitele odboru rozpočtu Zdeňka Rozinu a Davida Žižku. První snímek prezentace je nadepsán „Veřejný statek – národní obrana“.

600 nových akvizičních akcí každý rok, stovky běžících

„Národní obrana je tím nejlepším příkladem veřejného statku,“ říká Blanka Cupáková po detailnějším představení kolegů a cílů přednášky. „O tom jste se určitě učili, co je veřejný statek. Obranu nezabezpečí trh, je to čistě věc státu, jak se rozhodne obranu zajistit a kolik do ní bude dávat. My ji vnímáme jako určitý deštník, zajišťující stabilitu a bezpečnost země, bez něj nebudou fungovat další věci, protože obranyschopnost není možné navýšit lusknutím prstů přes noc.“

V posluchárně je naprosté ticho, když přednášející ukazují snímek, na kterém je znázorněno odvětvové třídění, aby si studenti představili, kolik peněz se každoročně dává do jednotlivých oblastí veřejného života, takzvaných odvětví. Jedním z nich jsou výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu (zahrnující bezpečnost, justici a obranu), dále sociální věci a politika zaměstnanosti, či služby pro fyzické osoby (zahrnující například školství, zdravotnictví, kulturu apod.)

Z dat jednoznačně vyplývá, že výdajům České republiky dominují sociální a další obdobné výdaje, na které jde výrazně přes polovinu rozpočtu. „Z každé vydané stokoruny jde do obrany sedm korun,“ říká Richard Vitek a dodává, že klíčová pro resort obrany je stabilita a předvídatelnost výdajů. „Máme 600 nových akvizičních akcí každý rok, máme stovky běžících, plánujeme na osm let dopředu a vše v té pomyslné matici musíme trefit tak, abychom utratili rozpočet, který máme, což není vůbec jednoduché, protože se řada parametrů neustále mění.“

Alespoň částečně pomáhá nový zákon č. 177/2023 o financování obrany, který zajišťuje nejenom výdaje ve výši Alianci slíbených 2 % HDP na obranu, ale přináší stabilitu, respektive možnost lépe predikovat a zefektivnit plánování akvizic a jejich financování. „Jak plánujete rozpočtové výdaje v daném roce?“ Ptá se Zdeněk Rozina studentů. Když se nikdo nepřihlásil, začal vysvětlovat: „Právě

novým zákonem jsme se věcně snažili zvýšit jednak stabilitu a zároveň popsat, jak se zdroji budeme pracovat. Se souhlasem Ministerstva financí tak můžeme definovat strategické projekty, peníze si na ně odkládat stranou – protože většinou musíme sestavit rozpočet v době, kdy ještě nevíme, jak budou probíhat platby – a prostředky efektivně utracet v daných letech, když už je podepsaná smlouva.“

Odborníky na informační technologie vítáme

Akvizice byly logicky důležitým tématem přednášky, během které se přednášející doplňovali ve vysvětlování. David Žižka popisoval výzvy a externí vlivy, kterým resort musí čelit a význam informačních technologií. „Podívejte se, jak narostl rozpočet, a přitom křivka obslužného personálu zůstává prakticky stejná. Jak dokážete zvýšit skokově efektivitu?“ položil řečnickou otázku. „Především novými informačními technologiemi. A zde máme určité rezervy, především v oblasti datových analýz. A proto, pokud o tuto oblast máte někdo zájem, rádi vás u nás uvítáme.“

Blanka Cupáková, která byla šéfkou meziresortního vyjednávacího týmu na letouny 5. generace F-35 Lightning II studentům popsala jak vyjednávání, tak ekonomické souvislosti tohoto obřího a komplexního projektu. Tým musel věnovat velkou pozornost nejenom samotnému vyjednávání o letounech, ale stejně tak nemovité infrastruktuře, personálu a průmyslové spolupráci.

„Možná státní správu nevidíte jako otevřenou a perspektivní. Možná ji vidíte jako zkonstatělou. Ale jsem přesvědčena, že si tam každý dokáže najít to svoje, a navíc můžete přispět ke změně,“ dodala Cupáková. „Naším hlavním úkolem je podpora armády, aby se mohla soustředit na svůj hlavní úkol – přípravu na obranu země. Takže je to důležitá práce nabízející velké příležitosti.“

<https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/facelift-wanted!-prijd-mezi-nas-a-pomoz-nam-se-posunout-250743>